

Se zahradou je to

Důležité je

rozmyslet si,

co vlastně chcete

text: Pavla Staňková, foto: Mirek Kokeš, archiv Atelier Flera

Když se ho lidé ptají, jak se má, odpovídá stručně: Tak, jak si zasloužím. Vysvětluje, že jde o takové cvičení, kdy si promítne, co dává a co dostává zpátky, jestli je obojí v rovnováze. Ferdinand Leffler, zakladatel ateliéru zahradních architektů Flera, tvrdí i to, že bez takové přiměřenosti se žádná zahrada nestane místem, kde můžete být sami sebou. A mění tím pohled, jakým lidé vnímají své zahrady. Jak vybudoval značku ateliéru Flera? Jak důležitá je pro něj v profesi důvěra? A jak si udělat v zahradě – a možná i v životě – místo pro radost?

jako se psem

Dá se říct, co vás na práci zahradního architekta baví nejvíc?

Na zahradách, které dělám, mě baví hlavně člověk. Setkávání s lidmi, vnímání toho, jaké mají potřeby a sny. Já jsem tu od toho, abych dostal například sny všech členů jedné rodiny do toho zeleného prostoru kolem jejich domova. Vlastně jsem něco jako překladatel řeči našich klientů do řeči, které rozumějí architekti, se kterými pracuji. V tom jsem, myslím, fakt dobrý. To je moje role. Při realizacích se stejně nakonec vše točí kolem toho, že chceme udělat radost lidem, kteří budou v tom prostoru žít. Kytky a zahradníky seženeme vždy na místě, ať už realizujeme zahradu kdekoli na světě. My tam přinášíme svou filozofii, že zahrada má být hlavně pro radost. Aby v ní lidé žili a cítili se dobře. Je to vlastně celé jednoduché. Pokud se to nezačne komplikovat.

Jak si to lidé komplikují?

Někdy hodně. Víte, se zahradou je to podobné, jako když si pořídíte psa. Důležité je rozmyslet si, co člověk chce. Buď máte šampiona, chodíte s ním na výstavy, dvakrát týdně mu načesáváte kudrlinky a tak dále. Nebo si pořídíte obyčejného voříška, kterému stačí procházky, dobré žrádlo, rodina... Se zahradou je to stejné. Někdo si nadšeně zastříhuje obden živý plot v zahradě francouzského typu a baví ho vše udržovat. Někdo jiný si vysadí pár stromů, nechá tam růst louku a je to bezvadná zahrada. Průšvih ale je, když má někdo vyumělkovanou zahradu, ale nedokáže v ní trávit čas. Do zahrady se investovalo spoustu energie, chemie, peněz, a přitom se v ní nežije. To jsou pro mě tragické až kýčovité případy.

Jak vlastně začal váš profesní příběh?

Úplně na začátku jsem si myslel, že si koupím dodávku, dám do ní sekačku, motorovou pilu a můžu začít dělat zahrady. S tím jsem začal už na škole a měl jsem velké

**NA ZAHRADÁCH, KTERÉ
DĚLÁM, MĚ BAVÍ HLAVNĚ
ČLOVĚK. SETKÁVÁNÍ
S LIDMI, VNÍMÁNÍ TOHO,
JAKÉ MAJÍ POTŘEBY
A SNY. JÁ JSEM TU OD
TOHO, ABYCH DOSTAL
NAPŘÍKLAD SNY VŠECH
ČLENŮ JEDNÉ RODINY
DO TOHO ZELENÉHO
PROSTORU KOLEM JEJICH
DOMOVA.**

Ferdinand Lefler

Český zahradní a krajinný designér. Po maturitě na gymnáziu vystudoval obor krajinné plánování v kombinaci se zahradním inženýrstvím na České zemědělské univerzitě. Je zakladatelem ateliéru zahradní architektury Flera, který patří k největším ve střední Evropě. Věnuje se projektům soukromého i veřejného prostoru a několikrát se svým týmem získal titul Zahrada roku a další ocenění. Úspěšně realizuje projekty v Evropě i ve světě — v Kanadě, ve Střední Americe nebo na Zanzibaru. Je rovněž spoluautorem a moderátorem oceňovaného televizního pořadu Ferdinandovy zahrady, jehož třetí sérii odvysílala Česká televize na jaře 2023. Vydal knihy Žijte ve své zahradě (2017; anglicky 2018), Zelené pokoje (2019) a Zahrada je pro radost.

Velkým tématem pro něj je také propojování uměleckého světa a zahradní architektury. Je spolumajitelem a jedním z kurátorů galerie exteriérového umění Flera Gallery. Pod značkou Flera Design nabízí designové prvky do zahrady. V rámci projektu Flera Academy pořádá přednášky a workshopy pro veřejnost. Online kurzy Žijte ve své zahradě, Chytře na realizaci a Jedlá zahrada mají už víc než deset tisíc studentů. Svými vystoupeními a publikacemi usiluje o osvětu v oblasti zahradní architektury a o konstruktivní diskusi mezi odbornou a laickou veřejností. Je propagátorem zodpovědného životního stylu a ekologického přístupu. Navíc je také vášnivým ultramaratonským cyklistou, zpívá v kapele Boys don't cry. Má čtyři děti a tři psy. *

Více soch a umění
do zahrad, to je jedna
z vizí Ferdinanda Lefflera.

šťěstí, že mi vždy někdo dohodil další práci. Realizoval jsem zahrady s partou kámošů, všem jsem dával práci, makali jsme. Najednou jsem byl podnikatelem, což vypadá snadno, ale postupně jsem zjišťoval, co všechno musím řešit, platit, vyplňovat a zachraňovat. Ale dobrá zkušenost. Postupem času jsem si uvědomil, že chci víc projektovat, víc kreslit, dělat to krásno, a pak to předávat k realizaci dál, protože nejsem zahradník. Neumím to, co dělají oni, oni zas neumějí to, co dělám já.

Jak to bylo dál?

Strávil jsem nějaký čas ve Spojených státech a hledal jsem kvalitní zahradní architekturu. Po návratu jsem měl velké štěstí, že jsem se hned od začátku dostal k pěkným zakázkám. Holky, které studovaly architekturu a chodily na koncerty naší kapely, jednou přišly s tím, že něco dělají pro uhlobarona Pavla Tykače a jestli bychom nezkusili zahradu. To samozřejmě pomohlo. Taky jsem pár realizací zahrad nafotil, pověsil na web a jak v té době bylo vše kolem zahradní architektury nové, tak se brzo ozvaly televize. A tak jsem od roku 2002 natočil tři řady pořadu Ferdinandovy zahrady.

Televize vám pomohla?

Bezesporu.

Kde jste se naučil zaujmout lidi?

V ateliéru pracuje přes dvacet zahradních architektů a já naši společnou práci ukazuju směrem „ven“, což mě baví. Považuji svou schopnost věci prezentovat za dar, mám to po mamince, která učila angličtinu. Zbožňovala vyjít před třídu a tam si to nimi pinkat.

Dodnes na ni její bývalí žáci nezapomněli. Je pro mě velkou inspirací.

Co pro vás značka Flera znamená? Čeho si na svém ateliéru nejvíce vážíte?

Důvěry, kterou si Flera získala. A současně si uvědomuju, jak je důvěra křehká a jak je snadné o ni přijít. Pro architekta je důvěra totiž úplný základ. Když ji má, tak už nemusí lidi složitě přesvědčovat o smyslu toho, co pro ně kreslí a vymýšlí, protože oni věří vizi, kterou máme. A s tím se moc dobře pracuje. Značku vnímám spíš jako jakousi nadstavbu pořádné práce, ten základ tam prostě být musí. Mám pocit, že někdy si lidé v marketingu myslí, že když vytvoří dobrý brand, tak se to pak prodává samo. To je nesmysl. Základ, gró, v tomto případě doslova „rýpání se v hlíně“ je to, co je uvěřitelné. A důvěru klienta bez tohoto nezískám, i kdyby se přetřhl všechen marketing světa. Stejně jako v jiných oborech může vyjít pár zaplacených článků, které se budou tvářit, že firma je děsně důvěryhodná, ale dřív nebo později to někdo prohlédne a je konec. Lidi si to podstatně řeknou mezi sebou. Opravdovost vždycky vyplave na hladinu. Naštěstí.

Jaké jsou vaše nejbližší plány?

Nedávno mi vyšla kniha Zahrady pro radost a teď bych se chtěl víc soustředit na podcasty. Líbí se mi, že si je vyhledá jen ten, kdo má o mou práci zájem. To je mi sympatické. Nemusím být všude.

Kde byste rád viděl typickou českou zahradu třeba za pět let?

Doufám, že daleko od tújí a rozlehlých trávníků. Že se přiblíží spíše ke skandinávskému konceptu. To bych si moc přál. Abychom pochopili přiměřenost – že méně, je často více. Abychom si víc všímali a obdivovali obyčejné přírodní materiály a zbavili se v zahradách komedií typu umělohmotná prkna se vzorem dřeva, betonových či umělých ozdob a podobně strašných věcí.

A co trpaslík? Patří do zahrady?

Zatím jsme u nás ve Fleře žádného nevyprojektovali, ale musím říct, že když přijdu k někomu na jeho zahradu a vidím, že tam je šťastný a že tam postává i trpaslíček, tak mu to vůbec neberu a vlastně se tomu zasměju. Kdo chce, ať má na zahradě skalky a klidně si z nich pinzetou vytrhává plevel. To je svobodné rozhodnutí. Důležité je být se svou zahradou v souladu, spokojeně a žít jí. A to kouzlo tkví hlavně v přiměřenosti. *

**DŮLEŽITÉ JE, JAK MOC
JE ČLOVĚK OCHOTNÝ
SE O ZAHRADU STARAT,
PROTOŽE MU TO
DÁVÁ SMYSL.**